

Життя Греко-Католицької Церкви

Запитник для дітей священників

I. Особисті дані. Молодість. Становлення світогляду

1. Подайте особисті дані: ім'я, прізвище, дату і місце народження.
2. Розкажіть про своїх батьків, родину, дитинство, навчання, освіту.
3. Чи належали Ви до релігійних, молодіжних або політичних організацій, (напр. Марійська дружина, Апостольство молитви, церковне братство (сестринство), Українська Молодь - Христові, Орли, Обнова, Пласт, ОУН, комсомол)?
4. Як розвивалося Ваше духовне життя в молодості? Хто мав на Вас найбільший вплив; хто був для Вас зразком з-поміж знайомих, родичів, викладачів, духовних осіб? Які події в тодішньому житті УГКЦ були для Вас значними?
5. Як розвивалося покликання Вашого батька? Хто мав на нього найбільший вплив; хто був для нього зразком з-поміж знайомих, родичів, викладачів, духовних осіб? Які події в тодішньому житті УГКЦ були для нього значними?
6. Розкажіть про знайомство Ваших батьків. Як семінаристи знайомилися і зустрічалися зі своїми нареченими? Коли і де Ваші батьки одружилися, хто їх вінчав, у якій церкві? Скільки Ваші батьки мають дітей, онуків; де вони живуть, яку освіту отримали, ким працюють?
7. Як родичі Вашої мами поставились до її рішення вийти заміж за майбутнього священника?

II. Період до кінця Другої Світової війни (відповідно до віку)

1. Розкажіть про життя Ваших батьків напередодні Другої Світової війни (1939 р.).
2. Як запам'яталися Вашому батьку постаті Митрополита Андрея і ректора Йосифа Сліпого? Чи був Ваш батько (Ви) на останніх Літургіях, проповідях Митрополита Андрея, які були його настанови в той час?
3. Розкажіть про життя і діяльність Вашого батька в часі Другої Світової війни 1939-44 рр. (періоди першої радянської та німецької окупацій). Як Друга Світова війна вплинула на життя сім'ї Вашого батька? Яких переслідувань зазнала ваша сім'я (Ваш батько, його парафія, парафіяни, знайомі священники)?
4. Розкажіть про початок другої радянської окупації західної України 1944-46рр. і долю Вашого батька, вашої сім'ї, парафії, знайомих Вам священників у цей час.

5. Розкажіть про життя і діяльність Вашого батька в часі 1944 - III.1945, IV.1945 - 46 рр. Розкажіть про церковне життя цього періоду, про працю Ініціативної групи (Костельника, Мельника, Пельвецького), про Собор 1946-го року, як він підготовлявся? Хто із знайомих Вам священників був на цьому Соборі, що знаєте про їх долю?

III. Репресії та ув'язнення (якщо були)

1. Яких переслідувань зазнав Ваш батько, ваша сім'я, парафія Вашого батька, парафіяни, знайомі Вам священники? Де і коли арештували Вашого батька?
2. Чи пам'ятаєте хто арештував Вашого батька та хто спричинився до арешту? Яка була офіційна причина арешту?
3. Розкажіть про слідство над Вашим батьком, де і хто допитував, судив, і в якій тюрмі Ваш батько перебував. Чи вимагали від Вашого батька переходу на православ'я? Хто із священників був з ним?
4. За якою статтею судили і який був вирок? Чи збереглися документи, фото?
5. Розкажіть про етапи. В яких тюрмах (таборах) Ваш батько перебував? Який був його лагерний номер?
6. Яке було його перше враження після прибуття до табору?
7. Скільки в'язнів приїхало з Вашим батьком і скільки прибуло пізніше? Хто був з Вашим батьком в ув'язненні, чи були серед них єпископи, священники, представниками монаших згромаджень? Скільки там було галичан греко-католицького віросповідання? Розкажіть про співв'язнів Вашого батька, їх національність та духовне життя. Які були стосунки Вашого батька з упівцями і бандерівцями? Чи були прояви солідарності між в'язнями? Які були міжконфесійні відносини?
8. Розкажіть, якщо знаєте з розповідей чи листів, про умови праці і режим у місцях покарання. Опишіть табірний день. Які були умови життя, харчі, одяг? Яку працю виконував Ваш батько?
9. Розкажіть про тюремну (табірну) адміністрацію; хто були вартові, конвоїри? Як вони відносились до Вашого батька як до священника?
10. Як ставилися співв'язні до Вашого батька як до священника?
11. Чи була можливість у Вашого батька в умовах ув'язнення зберігати свої переконання, свободу духа, молитися? Як йому це вдавалось? Розкажіть про молитву (особисту і спільну), свята, похорони в ув'язненні.
12. Чи були випадки навернення? Подайте цікаві приклади.
13. Чи був зв'язок з монахнями, священниками, єпископами?
14. Чи отримував Ваш батько кореспонденцію, посилки (від духовних осіб, парафіян, родичів)? Чи були побачення, як це відбувалося? Як в'язні спілкувалися із зовнішнім

світом? Чи доходила до Вашого батька інформація ззовні і якими шляхами? Чи писав Ваш батько скарги, листи про реабілітацію, помилювання?

15. Як ув'язнення Вашого батька відбилося на вашій родині? Як Ваша мама і брати (сестри) сприймали репресії над вашою родиною? Як Ваша мама, діти відносилися до батька як священика? Чи були суперечливі моменти (конфлікти на тлі його обов'язків як батька родини і як священика-душпастиря)?
16. Опишіть найдраматичніші і (якщо були) розрадли моменти життя Вашого батька в ув'язненні.
17. Серед важких умов ув'язнення на що Ваш батько покладав найбільшу надію? Яку бачив перспективу для себе і для УГКЦ?
18. Розкажіть про умови звільнення Вашого батька, скільки він відбув в ув'язненні? Подайте дату звільнення. Чи зберігся документ про звільнення Вашого батька?

IV. Заслання (якщо було)

1. Чи був Ваш батько на засланні, де, як довго? Яку світську роботу виконував? Чи співпрацівники Вашого батька знали про його духовний стан? Розкажіть про умови життя.
2. Чи була можливість у Вашого батька зберігати свої переконання, свободу духа в умовах заслання? Як йому це вдавалось?
3. Чи мав Ваш батько зв'язок з єпископами, священиками, представниками монаших згромаджень (якими, як часто, за яких обставин)? Чи знав Ваш батько про вихід Митрополита Сліпого з концтабору в 1953 році і його заслання до Красноярського краю? Чи знав він про пастирські послання Митрополита Сліпого?
4. Розкажіть про духовне (молитовне) життя Вашого батька на засланні.
5. Розкажіть про церковну спільноту, вірних на засланні. Яку роль відіграла Ваша мама (Ви) в священичому служінні Вашого батька? Як проходили спільні молитви, Служби Божі, обряди хрещення, вінчання, похорону; чи були співані, за чиєю участю, кількість осіб, як часто, (скільки осіб Ваш батько хрестив, вінчав, хоронив на місяць/рік?). Чи мав Ваш батько ризи, літургічні сосуди, молитовні книги, вервицю?
6. Чи була нагода провадити катехизацію, підготовку до першої Сповіді і Святого Причастя? Як проводилося релігійне виховання дітей та дорослих? Скільки вірних у такий спосіб обслуговувалося? Чи були випадки навернень?
7. Чи виготовлялась якась духовна література, у скількох примірниках, як вона поширювалася?
8. У яких стосунках Ваш батько перебував із священослужителями та вірними інших конфесій?
9. Опишіть ставлення до Вашого батька з боку місцевої влади.

10. Який зв'язок підтримував Ваш батько зі західною Україною? Чи мав матеріальну та духовну підтримку від духовних осіб, рідних, знайомих, парафіян?
11. Яку Ваш батько бачив перспективу для себе, своєї сім'ї і для УГКЦ?

V. Життя в підпіллі

1. У зв'язку з чим закінчилось ув'язнення (заслання) Вашого батька: закінченням "сроку", амністією, іншими причинами? Куди і яким чином повернувся Ваш батько після ув'язнення (заслання), яке було ставлення до нього на волі? Чи було обмеження прописки, подорожування, влаштування на працю?
2. Чи були з боку влади до Вашого батька вимоги припинити священничу діяльність або перейти на православ'я? Чи пропонували йому парафію в структурі РПЦ?
3. Де і ким доводилось працювати Вашому батькові? Чи співпрацівники Вашого батька знали про його духовний стан?
4. Чи отримував Ваш батько пенсію після досягнення пенсійного віку, якщо ні, то за рахунок чого доводилось себе утримувати?
5. Розкажіть про духовне життя Вашого батька. Чи міг він відмовляти часослов? Як часто у нього була можливість сповідатися?
6. Який був зв'язок з єпископами і священниками (з якими, як часто, за яких обставин)? Розкажіть про стосунки між поодинокими єпископами, монашими згромадженнями та священниками.
7. Чи була можливість у Вашого батька провадити священничу діяльність? Чи його душпастирювання було явним, чи підпільним? Чи узгоджувалося воно з єпископом і чи координувалося з іншими священниками, представниками монаших згромаджень?
8. Яку роль відігравала Ваша мама в священничому служінні Вашого батька? Чи проводили Ви (Ваша мама) якусь окрему душпастирську (напр. катехитичну) працю незалежно від батька?
9. Хто допомагав Вашому батьку в небезпечних обставинах та в побуті (родичі, вірні, священники, представниками монаших згромаджень, родичі чи знайомі з діаспори)? Чи отримував Ваш батько інтенції з-за кордону?
10. Розкажіть про спільноту, яку обслуговував Ваш батько (кількість вірних, їх вік, місце проживання, суспільний стан).
11. Розкажіть як проходили спільні молитви, Служби Божі, обряди хрещення, вінчання, похорону; чи були співані, за чиєю участю, кількість осіб, як часто, (скільки осіб Ваш батько хрестив, вінчав, хоронив на місяць/рік?). Де Ваш батько відправляв Богослужіння (в себе на помешканні, в хаті іншого священника, у монахинь, вірних, у капличках, церквах...)? Які Ваш батько мав літургічні книги, ризи, богослужební сосуди? Яке вживалося літургічне вино, хто пік просфори?

12. Чи була нагода провадити катехизацію, підготовку до першої Сповіді і Святого Причастя, Тайни Подружжя? Чи була нагода надавати духовний провід поодиноким вірним? Як Ваш батько проводив релігійне виховання дітей та дорослих, всупереч офіційній атеїстичній ідеології та пропаганді?
13. Чи були випадки навернень і хрещення дорослих?
14. Яка зберігалася у Вас духовна література? Чи виготовлялася якась підпільна духовна література, у скількох примірниках, як вона поширювалася?
15. Чи сприяли у духовному житті Вашого батька, його апостольській праці радіопередачі українською мовою з Ватикану? Чи вважалося, що вислухання Служби Божої по Радіо-Ватикан сповняло недільні (святочні) обов'язки віруючих греко-католиків?
16. Чи була можливість слідкувати за тим, як проходив Другий Ватиканський Собор, як розвивалося життя УГКЦ в діаспорі? Як Ваш батько ставився до обрядових (східних літургічних) реформ, встановлених Апостольським Престолом і впроваджуваних Блаженішим Кир Йосифом та Синодом єпископів у діаспорі та владиками Величковським і Стернюком в Україні?
17. В яких стосунках Ваш батько перебував з римо-католицькими священиками? Чи поручав вірним ходити до римо-католицьких церков?
18. В яких стосунках перебував Ваш батько з православними священиками (включно з тими, що перейшли на православ'я)? Чи поручали вірним ходити до діючих (православних) церков?
19. Опишіть ставлення до Вашого батька (вашої сім'ї, Вас, підпільної спільноти) з боку влади. Чи були допити, обшуки, виклики до уповноваженого у справах релігії, адміністративні покарання, переслідування, насильства, арешти? Чи був Ваш батько засуджений вдруге, коли, за якою статтею КК, на який термін? Чи збереглися у Вас протоколи обшуків? В який спосіб органи КДБ провадили нагляд над Вашим батьком (мамою, Вами)? (Назвіть прізвища, обставини і конкретні дати). Чи спонукали Вашого батька до співпраці, примушували переходити на православ'я, припинити чи обмежити священичу діяльність?
20. Як ув'язнення Вашого батька відбилося на вашій родині? Як Ваша мама і діти сприймали репресії над вашою родиною? Як Ваша мама, діти відносилися до батька, як священика? Чи були суперечливі моменти (конфлікти на тлі його обов'язків як батька родини і як священика-душпастиря)?
21. Як відбилося на Греко-Католицькій Церкві закривання православних церков в 1959-64 рр.? Чи відбувався перехід вірних із ліквідованих парафій РПЦ до підпільних парафій УГКЦ? Чи знаєте священиків, які перейшовши на православ'я, пізніше повернулися до УГКЦ?

22. Яка була на Україні реакція на легалізацію Греко-Католицької Церкви в Чехословаччині в 1968 році?
23. Якщо можливо, опишіть найщасливіші та найдраматичніші моменти життя Вашого батька, з чим вони пов'язані.
24. Чим, на Вашу думку, збагатилася УГКЦ через досвід підпілля? Які негативні наслідки підпільного періоду для УГКЦ?
25. Хто, на Вашу думку, визначався особливою святістю у підпіллі? Яка постать на підставі Вашого досвіду, була найвизначнішою у підпіллі?
26. Що було найбільш визначним і характерним для підпілля УГКЦ? Спробуйте кількома реченнями висловити суть греко-католицького підпілля.

VI. Період виходу з підпілля

1. Чи надіявся Ваш батько на остаточну легалізацію УГКЦ?
2. Коли Ваш батько відчув, що легалізація УГКЦ неминуха?
3. В яких акціях Ви брали участь та свідками яких подій Ви були?
4. Які труднощі зазнав Ваш батько, мама, Ви, ваша сім'я, вірні парафії Вашого батька при виході Церкви з підпілля?

VII. Світоглядні питання

1. Чому, на Вашу думку, Бог дозволив такий період переслідувань, репресій, гонінь?
2. Чому деякі Церкви зазнали майже загибелі? Чому вони остаточно вистояли?
3. Чому деякі християни трималися стійких позицій, а інші пішли на компроміс?
4. Як, на Вашу думку, християнин повинен обороняти людську гідність, людські, Богом дані, права?